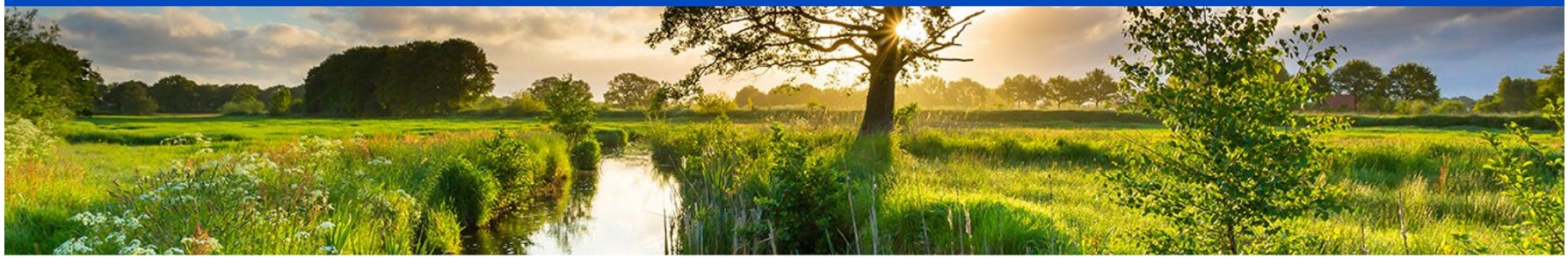
2e Tussenrapportage 2023

November 2023

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Financiële samenvatting **4**
Statusoverzicht prestaties **6**
Programma 1 Burger en bestuur **7**
1.1 Afspraken & prestaties 7
1.2 Financiën 9
Programma 2 Veiligheid **11**
2.1 Afspraken & prestaties 11
2.2 Financiën 13
Programma 3 Woon- en leefklimaat **14**
3.1 Afspraken & prestaties 14
3.2 Financiën 25
Programma 4 Economie en werkgelegenheid **29**
4.1 Afspraken & prestaties 29
4.2 Financiën 30
Programma 5 Gezondheid, welzijn zorg en onderwijs **31**
5.1 Afspraken & prestaties 31
5.2 Financiën 43
Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering **47**
6.1 Afspraken & prestaties 47
6.2 Financiën 49
Bijlage **51**

Inleiding

Deze 2e tussenrapportage 2023 is opgesteld met als doel om de raad actueel inzicht te geven in de afwijkingen in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de lopende begroting 2023. De grondslag voor de tussenrapportages is de Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019.

Na deze inleiding volgt een financiële samenvatting en vervolgens per programma de beleidsverantwoording en de financiële verantwoording. In deze rapportage zijn de gegevens verwerkt zoals die begin oktober 2023 bekend waren.

Beleidsverantwoording

In deze 2e tussenrapportage 2023 wordt de beleidsverantwoording gepresenteerd per programma, onder het kopje "Afspraken & prestaties". Het startpunt van de beleidsverantwoording zijn de afspraken uit het bestuursakkoord *"Samen aan zet!"*. In de begroting 2023 zijn vervolgens prestaties geformuleerd waarmee invulling wordt gegeven aan de afspraken uit het bestuursakkoord. Deze prestaties zijn ook wel bekend onder de aanduiding "Wat gaan we er voor doen?".

De beleidsverantwoording vindt plaats op drie momenten: Bij de 1e tussenrapportage, de 2e tussenrapportage en tot slot bij de jaarstukken.

De status van de voortgang wordt aangegeven door middel van de volgende kleuren:

	Gereed/afgerond
	Lopend binnen planning
	Nog niet gestart buiten planning
	Lopend buiten planning
	Alternatieve beleidskeuze
	Nog niet gestart binnen planning

Financiële verantwoording

De financiële verantwoording wordt in deze 2e tussenrapportage 2023 per programma gepresenteerd onder het kopje "Financiën". Hierin zijn wijzigingen ten opzichte van de begroting 2023 opgenomen. Deze wijzigingen komen bijvoorbeeld voort uit collegebesluiten (bijgewerkt tot medio september) en Rijksbeschikkingen.

Financiële samenvatting

De onderstaande tabel geeft het verloop weer van het exploitatiesaldo, met als startpunt de vastgestelde primitieve begroting 2023, inclusief de bijgestelde begroting als gevolg van de raadsbesluiten tot en met 12 oktober 2023.

Hierbij betekenen de negatieve bedragen een nadeel en de positieve bedragen een voordeel, weergegeven in duizendtallen.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting 2023-2026	401	536	858	17
Mutaties tot en 12 oktober 2023	-942	-4.675	-3.035	-3.785
Begroting per 12 oktober 2023	**-541**	**-4.140**	**-2.178**	**-3.768**
Nieuw beleid	-65	0	0	0
Bestaand beleid	37	-14	-16	-16
Gemeentefonds	718	0	0	0
Kapitaallasten	266	0	0	0
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	-3	-5	-5	-5
Stand na 2e Tussenrapportage 2023	**412**	**-4.159**	**-2.199**	**-3.789**

De mutaties van de bovenstaande tabel welke vallen in de categorieën "Nieuw beleid" en "Bestaand beleid" worden per programma toegelicht.

De mutaties die op meerdere programma's betrekking hebben worden in de bijlage toegelicht. Dit gebeurt om te voorkomen dat er een aantal keren dezelfde tekst wordt gepresenteerd. Het betreft de mutaties in de categorieën "Gemeentefonds", "Kapitaallasten" en "Mutaties over de programma's".

Een nadere specificatie van de categorie "Overige technische mutaties" is niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

Verwacht rekeningsaldo 2023

Het verwachte rekeningsaldo was na verwerking van alle raadsbesluiten tot en met 12 oktober 2023 € 541.000 negatief. Met de mutaties uit de 2e tussenrapportage 2023 komt het verwachte rekeningsaldo uit op € 412.000 positief. In de 1e tussenrapportage 2023 was als kanttekening opgenomen dat bijstellingen uit de meicirculaire en met betrekking tot Beschermd Wonen werden verwacht. Deze zijn verwerkt in de 2e tussenrapportage 2023.

De voornaamste oorzaken voor de saldowijziging zijn:

- Bijstelling in verband met ontvangst middelen Beschermd Wonen 2022 € 536.000 - voordelig
- Bijstellingen openbaar groen € 107.000 – nadelig
- Bijstelling actualisering prognose zorgkosten 2023 Sociaal Domein € 334.000 – nadelig
- Bijstelling in verband met verwerking meicirculaire gemeentefonds € 369.000 - voordelig
- Bijstelling in verband met verwerking septembercirculaire gemeentefonds € 349.000 - voordelig
- Actualisering kapitaallasten 2023 € 266.000 - voordelig

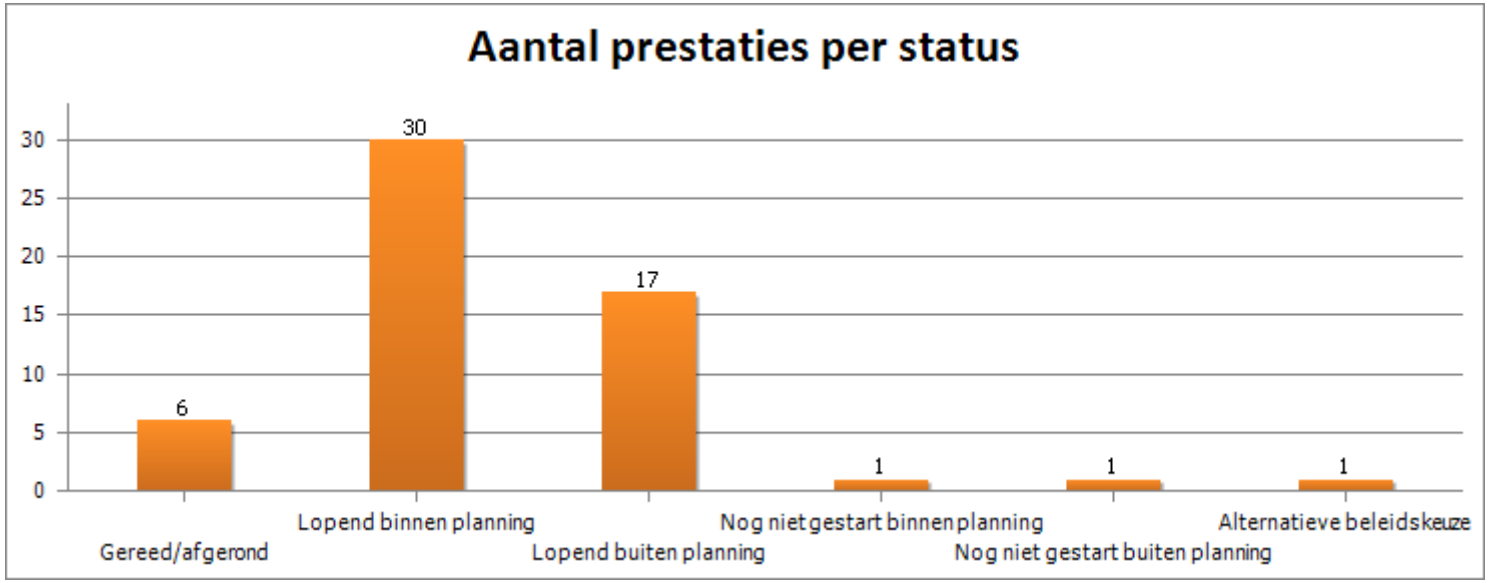
De onderstaande tabel geeft inzicht in het gebruik van de post onvoorzien, zoals deze is opgenomen in de primitieve begroting 2023. In de "Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019" en "Uitvoeringsregels Financiën 2019" is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de post onvoorzien voor het dekken van incidentele lasten.

	Raad	College	Totaal
Post Onvoorzien Incidenteel primitieve begroting	**15**	**45**	**60**
Bijstellingen t/m 2e Tussenrapportage 2023	-15	-45	-60
Onvoorzien Incidenteel na 2e Tussenrapportage 2023	**0**	**0**	**0**

Statusoverzicht prestaties

De onderstaande tabel geeft de status weer van alle prestaties van onze programma's.

Totaal aantal prestaties	56

Ter toelichting bij lopend binnen planning en nog niet gestart binnen de planning. Lopend binnen de planning betekent dat het binnen de planning gaat ten opzichte van de laatst vastgestelde planning. Dus niet ten opzichte van de originele planning. Een prestatie kan dus eerder al een keer (of meerdere keren) zijn bijgesteld.

Programma 1 Burger en bestuur

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden

1.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

1.01	Met enige regelmaat wordt de samenwerking tussen raad, bestuur en organisatie geëvalueerd en vormgegeven, bijvoorbeeld door thematische bijeenkomsten.
1.02	We evalueren de nieuwe vergaderstructuur van commissie en raad.
1.03	De gemeente stelt een participatieverordening op. Basis voor deze verordening is het in 2021 vastgestelde participatiebeleid. In deze verordening wordt uiteengezet wat onder participatie wordt verstaan en wat inwoners en gemeente in dit verband in alle redelijkheid van elkaar mogen verwachten.
1.04	Initiatieven uit de samenleving worden - waar nodig en mogelijk - door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.
1.05	We spreken initiatiefnemers bij de beoordeling van plannen aan op het voeren van een zorgvuldige omgevingsdialoog.
1.06	We hanteren taalniveau B1 bij de communicatie met inwoners en spreken daarbij duidelijke en realistische verwachtingen uit op welke termijn men een reactie krijgt.
1.07	In het kader van goedschaligheid en samenwerking - met een natuurlijke gerichtheid op de Peelgemeenten en Brainport - wordt de horizon verbreed, bijvoorbeeld naar de gemeente Meierijstad.
1.08	Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario’s van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.
1.09	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.04 Initiatieven uit de samenleving worden - waar nodig en mogelijk - door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.					
Bevrijdingsvuur Faciliteren van de organisatie van het Bevrijdingsvuur van de Peel in 2023 in Laarbeek	Gereed/ afgerond	2023	Bedrijfsvoering	09 - 2023	09 - 2023
		Toelichting op de status: De activiteit heeft plaatsgevonden op 19 september 2023. De organisatie van de regionale activiteit loopt volgens planning. Het gevraagde budget is eenmalig voor 2023.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.08 Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario's van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.					
Milieustraat Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario's van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Er is in juli een thematische avond geweest waarbij de mogelijke scenario's zijn besproken. We hebben van de raad een richting gekregen om twee scenario's voor toekomstbestendige milieustraat verder uit te werken. In het najaar worden de twee scenario's uitgewerkt waarna de raad in december een besluit kan nemen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.09 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.					
Samenwerkingsagenda	Lopend binnen planning	2022	Griffie	12 - 2023	12 - 2023

We stellen een samenwerkingsagenda van Laarbeek vast waardoor gemeenteraadsleden overzicht krijgen over de samenwerkingsverbanden en inzicht krijgen in de doelen en de resultaten van die verbanden. Bedoeling is om zicht te krijgen op de samenwerkingsagenda en lijnen uit te zetten en doelen te formuleren (herijking) die voor het college input vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda. Uitvoering, implementatie en evaluatie van de gemaakte keuzes in de verschillende onderdelen van de samenwerkingsagenda.		Toelichting op de status: In september 2023 heeft een thematische sessie plaatsgevonden waarin een start is gemaakt met het opstellen van een samenwerkingsagenda. Aan de hand van de input wordt daar met behulp van een werkgroep uit de raad in de 2e helft van 2023 en de 1e helft van 2024 verder invulling aan gegeven.

1.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	6	0	0	0
Gemeentefonds	-12	0	0	0
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige technische mutaties	4	4	4	4
Mutaties over de programma's	0	0	0	0

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	**6**	**0**	**0**	**0**
Afrekening jaarresultaat 2022 RHCe	**6**	**0**	**0**	**0**

Baten	6	0	0	0

Het algemeen bestuur van Metropoolregio Eindhoven heeft d.d. 5 juli 2023 besloten het positieve saldo lopende rekening 2022 van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) ad € 208.881 terug te betalen aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Laarbeek betekent dit een ontvangst van eenmalig € 6.320 ten gunste van het begrotings(rekening) resultaat 2023.

Diverse bijstellingen rioleringsbudgetten		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	26	0	0	0
	Baten	-26	0	0	0

Afstroommodel onderdeel werkzaamheden basisrioleringsplan
Werkzaamheden worden uitgevoerd als onderdeel van het opstellen basisrioleringsplan Aarle-Rixtel. Deze zal in 2024 plaatsvinden en daar is ook budget voor. Incidenteel voordeel € 11.000.

Toegenomen kosten elektraverbruik rioolgemalen
Kosten elektraverbruik rioolgemalen zijn toegenomen als gevolg van stijgende energieprijzen en bijplaatsing enkele rioolgemalen.
In 2024 wordt het kostendekkingsplan riolering herzien, als onderdeel van het nieuw vast te stellen water- en rioleringsplan. Daarbij zullen de structurele kosten elektraverbuik opnieuw worden bepaald. Nadeel € 43.000 wordt nu als incidenteel verwerkt.

Meetnet waterketen/waterketens nog niet geïnstalleerd
Verwachting is dat beide meetnetten in 2024 wordt geïnstalleerd. Voordeel € 29.918.

Controle en handhaving hemelwaterverplichting
Verordening is nog niet vastgesteld. Deze zal eind 2023 worden vastgesteld. Handhaving start in 2024. Voordeel 27.198.

Waterambassadeur niet langer actief
Regionale rioleringssamenwerking inmiddels anders georganiseerd.
In 2024 wordt het kostendekkingsplan riolering herzien, als onderdeel van het nieuw vast te stellen water- en rioleringsplan. Daarbij zullen de structurele bijdragen aan regionale samenwerkingen opnieuw worden bepaald. Voordeel € 1.360.

Programma 2 Veiligheid

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden

2.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

2.01	Raad en college staan zij-aan-zij in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit.
2.02	We treden daadkrachtig op tegen afvaldumping, stropers en crossers, in het bijzonder in kwetsbare natuurgebieden als De Biezen en ’t Gulden Land.
2.03	We blijven inzetten op toezicht in het buitengebied, onder andere door inzet van de groene BOA
2.04	Het evenementenbeleid wordt herijkt.
2.05	De door de veiligheidsregio ingezette wervingsactie voor vrijwilligers bij de lokale brandweer wordt gecontinueerd tot het moment dat de brandweer voldoende is bemenst.
2.06	We gaan beleid ontwikkelen op het gebruik van cameratoezicht in de openbare ruimte.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.01 Raad en college staan zij-aan-zij in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit.					
Wederkerigheid als uitgangspunt nemen in onze contacten met de samenleving in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit De aanpak van (ondermijnende) criminaliteit blijft onverminderd van belang de komende jaren. Samen met onze inwoners en partners proberen we in gezamenlijkheid en zo gericht mogelijk de criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Daarnaast wil de gemeente Laarbeek op laagdrempelige wijze in verbinding blijven met haar inwoners, om zo de wederkerigheid bij de aanpak van criminaliteit te kunnen bevorderen.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Door personeelswisseling is er op dit onderwerp, op laagdrempelige wijze in verbinding blijven met inwoners, nog geen specifiek plan opgesteld. Eind 2023 / begin 2024 stelt team veiligheid het Integraal Veiligheidsbeleid 2023 - 2026 op met behorende jaarplannen. In de jaarplannen staan de concrete activiteiten op het gebied van ondermijning.			
Prioriteit aan langlopende handhavingskwesties Binnen het totaal van lopende handhavingsdossiers geven we de hoogste prioriteit aan een aantal reeds langlopende (meerjarige en omvangrijke) handhavingskwesties.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Aan een drietal langlopende complexe handhaving dossiers wordt hoge prioriteit gegeven. Deze dossiers verkeren juridisch gezien in een cruciaal stadium. Zaken zijn doorlopend en nog in behandeling.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.03 We blijven inzetten op toezicht in het buitengebied, onder andere door inzet van de groene BOA					
Veiligheid in het buitengebied We hebben structurele aandacht voor veiligheid in het buitengebied en verrichten hiervoor gepland en ongepland handhavingsacties tezamen met de partners van Samen Sterk in het Buitengebied, Peellandinterventieteam en politie.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Op 1 maart 2023 startte een groene BOA die de aanwezigheid van ogen en oren in het buitengebied versterkt. In samenwerking met de verschillende handhavingsinstanties (onder andere Peelland Interventie Team, Politie, Omgevingsdienst, Samen Sterk in het Buitengebied) houden zij gerichte controles in het buitengebied. In het integraal veiligheidsbeleid neemt de gemeente 'het buitengebied' op als speerpunt in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.			

2.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-15	0	0	0
Overige technische mutaties	2	2	2	2

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	**-15**	**0**	**0**	**0**
Flexibel budget OOV	**-15**	**0**	**0**	**0**
Lasten	-15	0	0	0

De gemeente heeft de veiligheid van haar inwoners hoog in het vaandel staan. Preventie geniet daarbij de voorkeur. De gemeente wil voorkomen dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit en zet in op preventie. Voor preventieve acties zoals de aanschaf van een lokfiets of het inzetten van een tekstkar is flexibel budget nodig. Deze wijziging ziet daar op toe. Eind dit jaar volgt het integraal veiligheidsbeleid waarbij structureel budget wordt aangevraagd om preventief te kunnen acteren.

Programma 3 Woon- en leefklimaat

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

3.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

3.01 Tussen de kernen Lieshout, Aarle-Rixtel, Beek en Donk en Mariahout wordt een bebouwingsvrije zone in acht genomen om te voorkomen dat deze kernen sluipenderwijs naar elkaar groeien. Doel is dat de kernen - met behoud van een eigen identiteit - zelfstandig waarneembaar blijven en niet visueel-ruimtelijk versmelten.

3.02 Bij het proces rond de gebiedsontwikkeling aan de Heuvel in Lieshout is niets doen geen optie. We gaan voor het beste plan voor Lieshout. Het plan wordt naast verlevendiging, stedenbouwkundige inpassing en verkeersveiligheid, ook getoetst aan haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. De politieke beoordeling is voor de partijen een vrije kwestie in een open debat.

3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.

3.04 De beleidslijnen zoals verwoord in de beide omgevingsvisies voor het buitengebied en de kernen, worden in een omgevingsplan geïmplementeerd.

3.05 De Brede Plattelandsbestemming wordt uitgewerkt zoals verwoord in de vastgestelde Omgevingsvisie Buitengebied. Doel hiervan is meer juridische ruimte te bieden voor omzetting naar een andere functie in het buitengebied, zonder kostbare en tijdrovende procedures.

3.06 Landelijke en provinciale regels zijn leidend voor de landbouw. Wel stimuleren we boeren en tuinders om hun bedrijfsvoering te verduurzamen.

3.07 De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken.

3.08 Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie.

3.09 Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting.

3.10 Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd.

3.11 In afspraken met gebiedsontwikkelaars wordt bij de toewijzing van koop- en huurwoningen ingezet op voorrang voor de eigen inwoners, personen met een economische binding en spijtoptanten. Bij de uitgifte van gemeentelijke gronden worden eveneens de (juridische) mogelijkheden hiervoor benut. Daarnaast integreren we zelfbewoningsplicht in ons beleid.

3.12 Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn.

3.13 We werken aan een normering voor een toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met mensen met een geestelijke of fysieke beperking.

3.14 Bij het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van clusterbuien wordt ingespeeld op kansen (grondverwerving), maar worden inwoners ook gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

3.15 Op het gebied van grootschalige opwek van energie wordt in beginsel ingezet op bewezen en effectieve maatregelen. Besparende maatregelen en zonnepanelen op het dak worden met voorrang gestimuleerd.

3.16 Bij de eventuele plaatsing van windmolens is voldoende draagvlak een vereiste, met lokaal eigenaarschap als uitgangspunt. Daarbij worden de resultaten en conclusies van de omgevingsdialoog meegenomen.

3.17 De gemeente blijft investeren in regionale samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie. Laarbeek wordt als onderdeel van Land van de Peel gepromoot.

3.18 We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit, met als zwaartepunten ’t Gulden Land en de tweede fase van waterhouderij De Blauwe Poort. ’t Gulden Land wordt in goede samenwerking met de gemeente Helmond en Waterschap Aa en Maas gecontinueerd.

3.19 We vinden de bescherming en instandhouding van het erfgoed in het algemeen en van Landgoed Eyckenlust, Landgoed Croy en Missieklooster Heilig Bloed erg belangrijk. Hierbij geldt ‘behoud door ontwikkeling’ als uitgangspunt.

3.20 Het paraplubestemmingsplan archeologie en monumenten en de Kerkenvisie worden opgesteld.

3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.

3.22 We accepteren een 2x2-baans N279, indien nut en noodzaak (Ladder van Verdaas) op basis van actuele cijfers zijn aangetoond.

3.23 Bij de planontwikkeling voor de N279 wijzen wij een omleiding rond Dierdonk, hetgeen nieuw asfalt betekent, af.

3.24 De aansluiting van de N615 op de N279 (fly-over) en de aansluiting van de Peeleindseweg op de N615 (rotonde) worden bij voorrang met een hoge urgentie geprioriteerd.

3.25 We streven naar het oplossen van het verkeersknelpunt bij de Beekse brug.

3.26 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.02 Bij het proces rond de gebiedsontwikkeling aan de Heuvel in Lieshout is niets doen geen optie. We gaan voor het beste plan voor Lieshout. Het plan wordt naast verlevendiging, stedenbouwkundige inpassing en verkeersveiligheid, ook getoetst aan haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. De politieke beoordeling is voor de partijen een vrije kwestie in een open debat.					
Herontwikkeling De Heuvel (Lieshout) Voor de kern van Lieshout wordt een integraal plan voorbereid. Doelstelling is en blijft het verlevendigen van de Heuvel in Lieshout. Daarvoor wordt een uitgebreid proces toegepast. Meerdere scenario's worden bekeken en beschouwd. De gemeenteraad heeft op 9 september 2021 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de gemeenteraad in het vierde kwartaal van 2022 een kaderbesluit op hoofdlijnen vaststelt voor diverse ontwikkelingen die daarna nader worden uitgewerkt.	Lopend buiten planning	2020	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2027
		Toelichting op de status: Het plan vertoont diverse raakvlakken en relaties met andere aspecten (herinrichting Heuvel, verplaatsen horeca inrichting, bouw woningen en aanleg parkeerplaatsen). Op verzoek van de raad is een uitgebreid proces toegepast met inbreng van inwoners. Meerdere scenario's zijn bekeken waaronder die van de inwoners. Dit maakt de ontwikkeling complex. De raad heeft op 15 juni 2023 een integraal kaderbesluit voor het project Centrumontwikkeling Lieshout genomen met daarin onder meer een voorbereidingskrediet voor de plankosten tot en met december 2023. Het is de planning dat de raad op 21 december 2023 een definitief besluit neemt over het project en een grondexploitatie opent. De noodzakelijke planologische procedure wordt in het eerste kwartaal van 2024 opgestart. We houden rekening met een beroepsprocedure hetgeen er toe leidt dat het programma (verplaatsen horeca, bouw appartementen en aanleg parkeerplaatsen) niet eerder dan in 2027 opgeleverd zal worden.			
Opheffen parkeerknelpunten zuidzijde Lieshout	Lopend buiten planning	2021	Leefomgeving	06 - 2023	12 - 2023

De uitkomsten van het geactualiseerde parkeeronderzoek worden betrokken bij een studie naar de verkeerssituatie in het centrum van Lieshout. Een aantal scenario's wordt hierbij onderzocht. In de raadsinformatiebrief van 29 juni 2021 heeft het college het proces met betrekking tot het Centrumplan Lieshout toegelicht en de raad heeft op 9 september 2021 voor het project krediet beschikbaar gesteld. Het verkeerskundig onderzoek start in het vierde kwartaal van 2021 en afronding is gepland in het 1e kwartaal van 2022.		Toelichting op de status: De raad heeft in vergadering van 15 juni 2023 een integraal kaderbesluit voor het project Centrumontwikkeling Lieshout vastgesteld. Eén van de beslispunten is dat het college opdracht krijgt binnen een bepaald plangebied de geactualiseerde integrale parkeeropgave te realiseren. Het is de planning dat de raad op 21 december 2023 een definitief besluit neemt over het project Centrumontwikkeling Lieshout en een grondexploitatie opent waarin onder meer het opheffen van de parkeerknelpunten zuidzijde Lieshout is opgenomen. De daadwerkelijke aanleg van de parkeerplaatsen vindt plaats nadat het bestemmingsplan/omgevingsplan onherroepelijk is. Dat kan nog enige jaren duren. Dit komt op een later moment als nieuwe prestatie terug in een volgende begroting.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.					
Omgevingsvisie voor bebouwde kommen De aanstaande Omgevingswet - die waarschijnlijk in werking treedt op 1 juli 2022 - schrijft voor dat gemeenten in 2024 beschikken over een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied. De gemeenteraad heeft in verband met de actuele uitdagingen, prioriteit gegeven aan een omgevingsvisie voor het buitengebied. Deze visie zal in 2021 worden opgeleverd. Maar de gemeente dient dus ook een omgevingsvisie te schrijven voor de vier bebouwde kommen waarin andere ruimtelijke thema's een rol spelen dan in het buitengebied. De gemeente start daarom in 2023 met het schrijven van een omgevingsvisie voor de kommen. Laarbeek kan dan in 2024 over dit belangrijk richtinggevend document beschikken.	Lopend binnen planning	2021	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: De omgevingsvisie voor de kernen dient wettelijk door de raad te worden vastgesteld vóór 1 januari 2025. Het project is in januari 2023 opgestart. Omdat voor de besluitvorming (vaststelling) een periode van zes maanden noodzakelijk wordt geacht, is als deadline voor het concept 1 juli 2024 aangehouden. In deze 18 beschikbare maanden zullen diverse belanghebbenden worden betrokken bij de totstandkoming van een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. Ook gezondheid, veiligheid en cultureel erfgoed worden nadrukkelijk hierbij betrokken. Vanzelfsprekend wordt ook de gemeenteraad op diverse momenten aangehaakt bij het proces.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.07 De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken.					
Gebiedsontwikkeling hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg Opstarten van een ontwikkelingscompetitie ten behoeve van de invulling van de hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg met woningbouw. Dit braakliggend terrein - omringd door noodzakelijke waterberging - maakt onderdeel uit van woningbouwplan De Beekse Akkers. Gezien de prominente ligging van het plangebied aan de doorgaande route Gemert - Eindhoven is een competitie op zijn plaats. Met deze competitie willen we een kwalitatief zo hoogwaardig uitstraling zien te bereiken. Het bestemmingsplan laat hier maximaal 30 woningen toe, uit te werken door middel van een uitwerkingsplan.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Het (deel)project is in 2022 opgestart en maakt onderdeel uit van het project De Beekse Akkers I. In het eerste kwartaal hebben de eerste interne afstemmingsoverleggen plaatsgehad, bijvoorbeeld m.b.t. tot de totale waterbergingsopgave in De Beekse Akkers. Door capaciteitsgebrek en met inachtneming van de prioriteitendiscussie is er (nog) geen vervolg gegeven aan het project. In chronologische volgorde zijn de volgende handelingen noodzakelijk: omgevingsdialoog, resterend archeologisch onderzoek, opstellen bidbook met inbegrip van bepalen beeldkwaliteit, opstarten ontwikkelingscompetitie, anterieure overeenkomst met winnende ontwikkelaar, uitwerking van plan en in procedure brengen van het uitwerkingsplan. Het opstarten van de ontwikkelingscompetitie zal in de loop van 2024 plaatsvinden. Met het oog op deze faseovergang wordt hiervoor een nieuwe prestatie geformuleerd in de begroting 2024.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.08 Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie.					
Sociale huurwoningen Samen met woCom zorgen we voor voldoende sociale huurwoningen.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Het college heeft zich gecommitteerd aan het landelijke beleid van minimaal 30% sociale huur in de nieuwbouw. Daarnaast wordt er meegewerkt aan woningbouwprojecten waarin sociale huurwoningen worden gerealiseerd en blijven we met de woningcorporatie in gesprek. Afspraken met de woningcorporatie zijn vastgelegd in de Prestatieafspraken 2023.			

Betaalbare koopwoningen We zorgen voor voldoende betaalbare koopwoningen.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Het college heeft zich gecommitteerd aan het landelijke beleid van minimaal 36% betaalbare koopwoningen (tot €355.000) en middeldure huurwoningen (tot €1.000) in de nieuwbouw. Daarnaast wordt er meegewerkt aan diverse woningbouwprojecten waarin betaalbare koopwoningen gerealiseerd worden.			

Herontwikkeling Baverdestraat Lieshout In 2023 wordt gestart met de ruimtelijke procedure om de herontwikkeling op de Baverdestraat Lieshout mogelijk te maken.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het ontwerp-bestemmingsplan wordt dit jaar nog ter inzage gelegd. Het vervolg van de ruimtelijke procedure loopt door in 2024.			

Gebiedsontwikkeling De Klokkengieterij Afhankelijk van de vraag of beroep is ingesteld tegen het bestemmingsplan, zou in 2022 gestart kunnen worden met het bouwrijpmaken van het plangebied, alsmede de verkoop van de woningen. In het gunstigste scenario zou ook de bouw van de woningen gestart kunnen worden. Indien wél beroep wordt ingesteld tegen het bestemmingsplan dient te worden gewacht op de uitspraak van de Raad van State.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: In het eerste kwartaal 2022 zijn de anterieure overeenkomst en het bestemmingsplan in concept afgerond. Bovendien hebben gesprekken plaatsgehad met het Dorpsplatform over de verkeerskundige consequenties van het plan. Op 10 maart 2022 is de raad akkoord gegaan met het verwachte negatieve exploitatiesaldo. De anterieure overeenkomst is op 18 maart 2022 ondertekend. In het najaar van 2022 is het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan ter visie gelegd. Mede dankzij een uitgebreide en meerjarige omgevingsdialoog met vertegenwoordigers van de omwonenden, is geen beroep ingesteld bij de Raad van State. Met de huidige wachttijd voor behandeling van beroepen levert dit een tijdsbesparing op van 18-24 maanden. Het bestemmingsplan is derhalve onherroepelijk. De ontwikkelaar is bezig met optimalisatie van het bouwplan, de voorbereiding op het bouwrijpmaken en de aanvraag van de omgevingsvergunning. Zoals bekend kijken veel ontwikkelaars op dit moment - in verband met de explosief gestegen materiaalkosten - de kat uit de boom. De ontwikkelaar van De Klokkengieterij is hierop geen uitzondering. De gemeente houdt de vinger aan de pols.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.12 Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn.					

Herziening groenbeleid De ambities met betrekking tot klimaatadaptatie, leefbaarheid en biodiversiteit uit het bestuursakkoord worden doorvertaald in het groenbeleid. Daarvoor wordt een herziening (op onderdelen) van het groenbeleids- en -structuurplan aan de raad voorgelegd.	Lopend buiten planning	2023	Leefomgeving	03 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De herziening van het groenbeleids- en -structuurplan is beperkt en verkeert in de afrondende fase. Ook wordt een groenbeheerplan opgesteld als onderbouwing voor het instellen van een onderhoudsvoorziening voor openbaar groen. Zowel de herziening van het groenbeleid als het groenbeheerplan worden gelijktijdig aan de raad aangeboden.			

Opstellen groenbeheerplan en instellen onderhoudsvoorziening Het aangepaste groenbeleid wordt vertaald in een nieuw groenbeheerplan met daaraan gekoppeld een onderhoudsvoorziening.	Lopend buiten planning	2023	Leefomgeving	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het nieuwe groenbeheerplan is in voorbereiding en wordt gelijktijdig met de herziening van het groenbeleid aan de raad aangeboden.			

Herziening bomenbeleid De ambities met betrekking tot klimaatadaptatie, leefbaarheid en biodiversiteit uit het bestuursakkoord worden doorvertaald in het bomenbeleid. Daarvoor wordt een herziening (op onderdelen) van het bomenbeleidsplan aan de raad voorgelegd.	Nog niet gestart buiten planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	10 - 2024
		Toelichting op de status: De herziening van het bomenbeleidsplan loopt door andere prioritering binnen het team vertraging op. Daarnaast vraagt het aanwijzen van toekomstbomen de nodige tijdsinspanning waarbij ook de input van de bomenwerkgroep van IVN Laarbeek verwerkt moet worden. De verwachting is dat de herziening pas in de loop van 2024 aan de raad kan worden voorgelegd.			

Baggeren watergangen en sloten Uitvoering geven aan de jaarschijf 2020 van het in 2019 vastgestelde beheerplan onderhoud watergangen en sloten.	Lopend buiten planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2024
		Toelichting op de status: Uitvoering gestart en loopt door in 2024.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.14 Bij het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van clusterbuien wordt ingespeeld op kansen (grondverwerving), maar worden inwoners ook gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.					

Waterberging en groen Oranjelaan We realiseren een waterberging in het groengebied tussen Oranjelaan en Beekerheide in Beek en Donk. Dit combineren we met een herinrichting van deze hoofdgroenstructuur. Water afkomstig van bedrijventerrein Beekerheide kan duurzaam worden geborgen en we verhogen de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving. Met diverse betrokkenen maken we een plan dat in 2023 / 2024 uitgevoerd wordt.	Lopend buiten planning	2019	Leefomgeving	12 - 2023	07 - 2024
		Toelichting op de status: De basis voor het ontwerp van de waterberging ter hoogte van de ingang Beekerheide is gereed. Aanbesteding volgt naar verwachting in de tweede helft van 2023, waarna uitvoering plaats kan vinden in de eerste helft van 2024.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.17 De gemeente blijft investeren in regionale samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie. Laarbeek wordt als onderdeel van Land van de Peel gepromoot.					
Actualisatie beleid recreatie en toerisme In 2022 wordt het beleid voor recreatie en toerisme geactualiseerd. Het handboek recreatie en toerisme wordt gemaakt voor en met ondernemers. De visie en beleidslijnen zullen voortbouwen op onder andere de Omgevingsvisie buitengebied en de recente samenwerking voor Peelmarketing.	Gereed/ afgerond	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het nieuwe beleid inzake recreatie en toerisme inclusief uitvoeringsagenda is vastgesteld. Daarmee is deze prestatie afgerond. We gaan nu aan de slag met de uitvoeringsagenda.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.18 We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit, met als zwaartepunten 't Gulden Land en de tweede fase van waterhouderij De Blauwe Poort. 't Gulden Land wordt in goede samenwerking met de gemeente Helmond en Waterschap Aa en Maas gecontinueerd.					
Jaarlijkse rapportage duurzaamheidsagenda	Lopend buiten planning	2023	Leefomgeving	05 - 2023	12 - 2023

De Laarbeekse duurzaamheidsagenda omschrijft aan de hand van 6 thema's welke activiteiten/projecten we uitvoeren op het vlak van duurzaamheid. In de duurzaamheidsagenda zijn ook activiteiten/projecten opgenomen die gericht zijn op het versterken van natuur en landschap en het bevorderen van de biodiversiteit in Laarbeek. Jaarlijks rapporteren we de stand van zaken en brengen we de raad in de positie om de prioriteiten voor het volgende jaar aan te geven.		Toelichting op de status: De rapportage is in voorbereiding en volgt eind van het jaar.			

EVZ/beekherstelproject Blauwe Poort fase 2 Rond de Aa, de Boerdonkse Aa en de Snelle Loop zijn inmiddels voldoende gronden verworven om samen met waterschap Aa en Maas een EVZ aan te legen en beekherstelproject te kunnen starten. In 2023 ronden we de planvorming en voorbereiding af zodat uitvoering eind 2023 of in 2024 kan plaatsvinden.	Lopend buiten planning	2023	Leefomgeving	10 - 2023	12 - 2024
		Toelichting op de status: Het definitieve ontwerp is bijna gereed. Begin 2024 worden de formele vergunningprocedures doorlopen. Verwachting is dat de daadwerkelijke uitvoering na de zomervakantie 2024 zal starten. De regie ligt bij het Waterschap.			

Van Gogh Nationaal Park In 2019-2020 heeft Laarbeek deelgenomen aan de voorbereiding tot het verkrijgen van de status van Van Gogh Nationaal Park. Laarbeek is gevraagd om vanaf 2021 deel te nemen aan het Van Gogh Nationaal park, een samenwerking van een veertigtal partijen: gemeentes, waterschappen en maatschappelijke organisaties. Van Gogh Nationaal Park zal fungeren als vliegwiel voor ruimtelijk opgaves, zoals duurzame energieontwikkeling. Hierbij is oog voor het behouden en versterken van het Brabantse landschap, dat op talrijke schilderijen van Van Gogh terug te vinden is. Daarnaast versterkt de titel Nationaal Park de toeristische aantrekkingskracht van Laarbeek. De status Nationaal Park is (nog) niet toegekend.	Lopend binnen planning	2021	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het Van Gogh Nationaal Park is in afwachting van toekenning van de status als Nationaal Park.			

Visie 't Gulden land realiseren	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026

De visie voor ’t Gulden Land is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsontwikkeling in ’t Gulden Land draagt sterk bij aan de positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel. Samen met de partners Waterschap Aa en Maas en gemeente Helmond gaan we in 2022 gaan we verder aan de slag met verschillende deelprojecten, waaronder natuurontwikkeling in de Kop van Aarle-Rixtel.		Toelichting op de status: In 2023-2024 krijgt 't Gulden Land vorm als natuur- en recreatiegebied. De inrichting van het beekherstel van de Gulden Aa in Helmond is in de lente van 2023 gerealiseerd. De start van de realisatie van de natuurontwikkeling in de kop van Aarle-Rixtel is in 2024 gepland. Ook de ingrepen voor de ontsluiting en beleving van het gebied, evenals het verhogen van de herkenbaarheid worden in 2024 gerealiseerd.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.19 We vinden de bescherming en instandhouding van het erfgoed in het algemeen en van Landgoed Eyckenlust, Landgoed Croy en Missieklooster Heilig Bloed erg belangrijk. Hierbij geldt ‘behoud door ontwikkeling’ als uitgangspunt.					
Uitvoeringsprogramma erfgoedbeleid Het geactualiseerde erfgoedbeleid (Een erfenis aan verhalen) voor 2021-2026 is in september 2021 vastgesteld door de raad. In het bijhorende uitvoeringsprogramma zijn acties per ambitie opgenomen tot en met 2026 . Het uitvoeringsprogramma is gevoed met ideeën van inwoners, bestuur en ambtelijk betrokkenen. Voor komend jaar staan acties als het opstellen van een kerkenvisie Laarbeek en paraplubestemmingsplan archeologie op het programma.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Twee acties uit het uitvoeringsprogramma zijn afgerond: besluitvorming Kerkenvisie Laarbeek en koppeling met programma recreatie en toerisme. De overige acties uit het uitvoeringsprogramma worden de komende jaren verder opgepakt.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.20 Het paraplubestemmingsplan archeologie en monumenten en de Kerkenvisie worden opgesteld.					
Cultuurhistorische waardevolle panden Er wordt beleid ontwikkeld zodat met betrekking tot cultuurhistorische waardevolle panden in het buitengebied afwegingen kunnen worden gemaakt. Onderdeel hiervan is een herijking van de lijst.	Lopend buiten planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2024
		Toelichting op de status: In najaar 2022 is gestart met de actualisatie van de lijst van beeldbepalende panden en gemeentelijke monumenten. De uitwerking van het beleid wordt gecombineerd met het opstellen van de nieuwe lijst. Doel is dat de bescherming van de cultuurhistorische panden goed ruimtelijk en juridische verankerd wordt in het toekomstige Omgevingsplan.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.					
Inpassingsplan N279 De uitspraak van Raad van State is inmiddels geweest waardoor het inpassingsplan van tafel is. In Noordoost-Brabant moet een goed functionerend wegennet, de zogeheten Robuuste Rand, de druk op het onderliggend wegennet verminderen en sluipverkeer voorkomen. In dat kader denkt Laarbeek binnen de Stuurgroep N279 actief mee over de hernieuwde aanpak van deze provinciale verkeersader. Met behulp van een Brede Belangen Benadering (BBB) wordt gezocht naar consensus in plaats van compromissen. Gelijktijdig met de aanpak van de N279 nemen we ook gemeentelijke projecten mee zoals de aansluiting Peeleindseweg - N272.	Lopend binnen planning	2019	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: In december ’22 is een Plan van Aanpak vastgesteld voor het opnieuw opstarten van het N279 project (op basis van een Brede Belangenbenadering). In afwachting van het aanstellen van een nieuwe projectleider en accorderen projectopdracht door GS heeft dit traject een aantal maanden stilgelegen. In mei ’23 kon alsnog worden doorgestart. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe verkeersanalyse en is een participatietraject in voorbereiding.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.25 We streven naar het oplossen van het verkeersknelpunt bij de Beekse brug.					
Bereikbaarheid en aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid Op basis van de op te leveren planstudie Beekse Brug wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor de uitvoering.	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Nadat de afsluiting van de Bosscheweg als oplossingsrichting was afgevallen is gewerkt aan een nieuw plan als onderdeel van de integrale ontwikkeling rond kasteel Eyckenlust. Vooralsnog is er onvoldoende draagvlak binnen de provincie Noord-Brabant voor een eindoplossing. Wij blijven constructief en oplossingsgericht zoeken naar een manier om dit knelpunt effectief op te lossen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.26 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.					
Invoering Omgevingswet De implementatie van de Omgevingswet krijgt ook in 2023 een vervolg. De definitieve datum van inwerkingtreding staat vast op 1 januari 2024. Per die datum voldoen wij aan de minimale eisen voor inwerkingtreding. De ambtelijke organisatie is opgeleid. De ruimtelijke dienstverlening is op orde en alle met de Omgevingswet samenhangende raadsbesluiten zijn genomen. De eerste stappen richting het definitieve Omgevingsplan worden gezet.	Lopend binnen planning	2023	Staf	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De datum van 1 januari 2024 is definitief. Daarmee komen we tot de afronding van de implementatie op het gebied van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en werken we aan onze werkprocessen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en ruimtelijke dienstverlening. We verzorgen opleidingen voor de hele organisatie, maken keuzen ten aanzien van het definitieve Omgevingsplan en zetten stappen in de samenwerking met een bureau om na inwerkingtreding de eerste wijzigingen van het Omgevingsplan te kunnen vormgeven.			
Inrichting Vonderweg Het afronden van de inrichting van de Vonderweg na duidelijkheid aan de hand van gerechtelijke uitspraak (30 km of 50 km zone).	Lopend buiten planning	2018	Leefomgeving	09 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De vergunning voor de aanleg van een rammelstrook ter bescherming van de bermen, is op 30 aug verleend. Uitvoering gereed 4 kwartaal van 2023.			

3.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-213	-3	-3	-3
Gemeentefonds	-5	0	0	0
Kapitaallasten	21	0	0	0

Overige technische mutaties		-4	-4	-4	-4
Mutaties over de programma's		-5	2	2	2

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid		**-213**	**-3**	**-3**	**-3**
Correctie oneigenlijke investeringsbudgetten		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

In de afgelopen jaren is een aantal oneigenlijke investeringsbudgetten (kredieten) ontstaan. Daarbij is bij elk investeringsbudget eenzelfde dekking door middel van een onttrekking uit de reserve.
Deze investeringsbudgetten zijn oneigenlijk omdat ze niet als investeringsbudget hadden moeten worden opgevoerd maar wel als een exploitatiebudget.
Het betreft de navolgende 7-tal oneigenlijke investeringsbudgetten waarvan het restant nu naar de exploitatie wordt overgeheveld:
- Uitvoering natuur- en landschapsprojecten
- Actualisatie beleid recreatie en toerisme
- Uitwerking visie Duurzaamheid
- Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid 2009-2012
- Visie buitengebied
- Project De Blauwe Poort
- Actualisatie erfgoedbeleid

Omdat telkens eenzelfde dekking plaatsvindt door een onttrekking uit de reserve is deze correctie budgettair-neutraal.

Diverse bijstellingen openbaar groen		**-107**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-107	0	0	0

Per saldo wordt er op de exploitatiebudgetten 'Openbaar groen' een tekort verwacht van € 107.212. Dit is opgebouwd uit de volgende afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke budgetten.

Verwachte overschotten:
• € 7.395 (Verwerken bermveegsel) Stortkosten bermveegsel aanzienlijk lager als gevolg van het droge voorjaar.

• € 15.199 (Onderhoud hondenuitlaatplaatsen) Enkele hondenuitlaatplaatsten zijn vervallen.

Verwachte tekorten:
• € 97.130 (Onderhoud werken in bestek). Dit tekort wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een verhoging onderhoudskosten Senzer.
• € 32.676 (Aankoop beplanting ivm inboeten). Dit tekort wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat als gevolg van het droge voorjaar een aanzienlijke hoeveelheid beplanting moest worden vervangen.

Hogere kosten vervangen dode bomen		**-35**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-35	0	0	0

Betreft hogere kosten voor de noodzakelijke vervanging van dode bomen in het kader van regulier boombeheer. Deze kosten zijn structureel en worden in 2024 meegenomen in de financiële onderbouwing van de herziening van het bomenbeleid. Dus in deze rapportage nog incidenteel.

Onderhoud en vernieuwen verkeersborden		**-3**	**-3**	**-3**	**-3**
	Lasten	-3	-3	-3	-3

In verband met kostenstijgingen van materialen en een toename van vandalisme aan verkeersborden is het nodig om deze post structureel te verhogen.

Ophoging Bermen en sloten		**-60**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-60	0	0	0

Sloten worden in q4 gemaaid; afrondende werkzaamheden in q1 van het volgende jaar. Grootste deel van de facturering hierdoor steeds in februari /maart van het volgende jaar. Jaarbudgetten werden daarmee grotendeels benut voor uitvoeringsprogramma van het voorgaande jaar. Met de incidentele overschrijding wordt dit in 2023 gecorrigeerd, waarna aannemer zal worden verzocht om steeds aan in januari facturen in te dienen voor het deel van de werkzaamheden dat in het voorgaande jaar werd uitgevoerd.
In 2023 zijn de financiële consequenties van het intensiever bestrijden van invasieve exoten beperkt, aangezien daar pas in het najaar mee is gestart.

Snelfietsroute Gemert - Eindhoven		**-8**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-8	0	0	0

Deze studie is nogal wat complexer en omvangrijker dan vooraf aangenomen. Met name bij Lieshout. Ook komen er nog extra kosten voor het participatietraject dat nodig is.

Specifieke uitkering Energiearmoede		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-144	0	0	0
	Baten	144	0	0	0

Het Rijk heeft per 29 juni 2023 een specifieke uitkering toegekend van € 143.915 met betrekking tot energiearmoede. Deze middelen zijn bedoeld ter ondersteuning van huishoudens met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen. Het betreft een verhoging van middelen die in 2022 zijn verstrekt voor hetzelfde onderwerp. Deze middelen maken de eerdere bijdrage van € 10.000 uit het werkbudget Duurzaamheid overbodig en daarom wordt dit nu gecorrigeerd.

Specifieke uitkering Nationaal Isolatieprogramma		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-401	0	0	0
	Baten	401	0	0	0

De specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie is gericht op het uitvoeren van een isolatieprogramma ten behoeve van het nemen van energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen, in slecht geïsoleerde woningen van leden van een vereniging van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties.

Programma 4 Economie en werkgelegenheid

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

4.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

4.01	De gemeente ondersteunt de realisatie van een regionaal bedrijventerrein in de regio en zet tevens in op uitbreiding van bedrijventerrein Bemmer ten behoeve van de lokale behoefte.
4.02	De bestaande Retailnota wordt op actualiteit ververst.
4.03	In ons vestigingsbeleid wordt het bieden van (meer) werkgelegenheid als toewijzingscriterium gehanteerd.
4.04	De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid waar het gaat om de huisvesting van arbeidsmigranten, conform recent vastgesteld beleid.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.01 De gemeente ondersteunt de realisatie van een regionaal bedrijventerrein in de regio en zet tevens in op uitbreiding van bedrijventerrein Bemmer ten behoeve van de lokale behoefte.					
Locatiestudie regionaal bedrijventerrein In 2022 wordt de locatie bepaald van het beoogde nieuwe regionale bedrijventerrein in De Peel. Ook zal worden onderzocht wat de beste manier is om de samenwerking tussen de betrokken gemeenten het beste formeel te regelen voor de volgende fase.	Lopend buiten planning	2022	Leefomgeving	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De onderzoeken naar de locatie en samenwerkingsvorm lopen. Besluitvorming is voorzien op de Omgevingsdag van december 2023.			

4.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Kapitaallasten	-6	0	0	0
Mutaties over de programma's	-3	-5	-5	-5

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

Programma 5 Gezondheid, welzijn zorg en onderwijs

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt

5.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

5.01	De komende raadsperiode wordt gewerkt aan een nieuw Beleidsplan sociaal domein met als centrale thema's integraliteit, maatwerk, inclusiviteit, toegankelijkheid (in brede zin) en vindbaarheid.
5.02	We rollen vroegsignalering breder uit over het sociaal domein.
5.03	We blijven inzetten op activerend huisbezoek.
5.04	Het minimabeleid krijgt een stevige impuls met extra aandacht voor vroegsignalering.
5.05	We ontwikkelen de huiskamerprojecten door.
5.06	Laarbeek blijft inzetten op een 'dementie-vriendelijke gemeente'.
5.07	De mantelzorger wordt ondersteund en ontlast.
5.08	Schulddienstverlening wordt verder uitgebouwd.
5.09	We zijn ruimhartig in de opvang van statushouders en vluchtelingen.
5.10	We zetten in op maatwerk door samenwerking met alle partners die nodig zijn om mensen te helpen volwaardig deel te nemen aan de arbeidsmarkt en kijken daarbij over de grenzen van de bestaande regels en kaders heen.
5.11	Er vindt een herijking plaats van het accommodatiebeleid, waarbij tevens wordt gestudeerd op de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van omni-verenigingen.
5.12	We zetten in op het toekomstbestendig maken van het Ontmoetingscentrum Beek en Donk.

5.13 De energieneutraliteit van gemeentelijke gebouwen wordt aangepakt, hetgeen een forse investering tot gevolg kan hebben. Hierbij wordt niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten en vervangingsinvesteringen gekeken. De gemeente streeft naar een 55% reductie van de CO2-voetafdruk van haar gemeentelijke gebouwen in 2030 (ten opzichte van 1990). Maatregelen worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangingsmomenten.

5.14 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.01 De komende raadsperiode wordt gewerkt aan een nieuw Beleidsplan sociaal domein met als centrale thema's integraliteit, maatwerk, inclusiviteit, toegankelijkheid (in brede zin) en vindbaarheid.					
Burgerparticipatie inbedden in structuur sociaal domein We willen inwoners vooraf betrekken als we nieuwe zaken op gaan starten. Ook willen we graag dat inwoners zelf aangeven waar prioriteiten moeten liggen. Met het opstellen van het nieuwe beleidsplan creëren we hier expliciet ruimte voor. Burgerparticipatie wordt een standaard onderdeel van onze werkwijze gedurende de looptijd van het beleidsplan. Hierbij besteden we daarnaast ook specifieke aandacht aan jeugdparticipatie (Bestuursakkoord, stimuleren jeugdparticipatie). Om deze werkwijze in te bedden is een extra impuls nodig, waar we de komende jaren actief mee aan de slag gaan.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Bij de totstandkoming van het beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 zijn inwoners middels een enquête bevraagd waar wat hen de prioriteit ligt in het Sociaal Domein. De uitkomst van deze enquête is meegenomen in het beleidsplan. Het beleidsplan is op 31 augustus 2023 door de raad vastgesteld. Daarnaast houden de wethouders Slaets en Briels 'op de koffie gesprekken' met inwoners die op de één of andere wijze zorg of ondersteuning in het Sociaal Domein hebben gevraagd en/of gekregen van de gemeente Laarbeek. Dit levert veel waardering op vanuit de inwoners en de input vanuit de praktijk wordt meegenomen in het gemeentelijk beleid. Zo bleek uit de gesprekken dat er behoefte was aan een activiteit voor een bepaalde doelgroep in de Huiskamer die nog niet bestond. Vervolgens is deze activiteit in samenwerking met de LEVgroep tot stand gekomen en wordt bezien of deze structureel in de Huiskamer georganiseerd kan worden.				

Opstellen Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 In 2022 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw Beleidsplan Sociaal Domein. Eind 2022 loopt het huidige beleidsplan af. Het huidige beleidsplan wordt geëvalueerd en daarnaast vinden verschillende sessies plaats (zowel intern ambtelijk als bestuurlijk, maar ook met externen (partners en inwoners)) om te komen tot een nieuw beleidsplan. Dit beleidsplan geeft richting aan de koers van het Sociaal Domein voor de komende 4 jaar.	Gereed/ afgerond	2023	Samenleving	10 - 2023	10 - 2023
		Toelichting op de status: Het beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 is op 31 augustus 2023 vastgesteld door de raad.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.02 We rollen vroegsignalering breder uit over het sociaal domein.					
Structurele inbedding van vroegsignalering In 2021 en 2022 is gestart met de uitvoering van vroegsignalering in het kader van financiële problemen. In verband met de stijgende kosten die mensen ervaren neemt deze problematiek toe. In het bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat we vroegsignalering breder uitrollen over het Sociaal Domein. De welzijnsorganisatie heeft hierin een belangrijke rol als signaalpartner. In 2023 rollen we vroegsignalering breder uit over het sociaal domein en zorgen we voor de structurele borging van vroegsignalering van financiële problemen zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. Hierbij zal communicatie in de preventieve, voorlichtende sfeer een belangrijk rol spelen en zullen partners als het onderwijs en de werkgevers een belangrijke rol spelen.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Pogingen zijn ondernomen om via het economische platform de werkgevers een rol te laten spelen als signaalpartner. Hierbij is aansluiting gezocht bij de behoefte van werkgevers. Dit heeft vooralsnog tot geen resultaat geleid. Werkgevers spreken uit hier nagenoeg geen behoefte aan te hebben. Pogingen zijn ondernomen om het voortgezet onderwijs hierbij te betrekken. Het onderwijs staat er positief tegenover, afstemming over een juist programma loopt.			

Voor- en vroegschoolse educatie	Gereed/ afgerond	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023

We ontwikkelen een beleidsplan en een subsidieregeling voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en implementeren deze in afstemming met de betrokken partijen. VVE zet in op het verminderen van (taal)achterstanden bij peuters. Tegelijkertijd heeft het een signalerende functie in de brede zin: het vroegsignaleren van factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind. Dit sluit aan bij het bestuursakkoord 'Samen aan zet!', waarin is opgenomen dat we vroegsignalering breder uitrollen over het Sociaal Domein.		Toelichting op de status: Het beleidsplan VVE en bijbehorende subsidieregeling hebben wij in december 2022 vastgesteld. Vanaf 2022 ontving de jeugdgezondheidszorg extra middelen ten behoeve van vroegsignalering. Deze middelen waren afkomstig uit het Nationaal Programma Onderwijs. In 2023 hebben we besloten deze middelen toe te kennen voor de gehele looptijd van het Nationaal Programma Onderwijs (t/m juli 2025). Daarnaast is met de kadernota 2024 besloten om, daarna, deze inzet van de jeugdgezondheidszorg structureel te maken. Uit evaluatie met een afvaardiging van VVE aanbieders blijkt namelijk dat de relatie met vroeg- en voorschoolse voorzieningen is versterkt, wat een positief effect heeft op de ontwikkeling van kinderen. We hebben een overlegstructuur ingericht met zowel de aanbieders van VVE, de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.04 Het minimabeleid krijgt een stevige impuls met extra aandacht voor vroegsignalering.					
Sluitende keten schuldhulpverlening	Lopend binnen planning	2021	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023

Om ervoor te zorgen dat de keten van schuldhulpverlening (variërend van lichte financiële problemen tot en met een wettelijk schuldsaneringstraject) sluitend is, worden de momenteel ontbrekende/onvolledig ingeregelde schakels ingericht. Dat wil zetten dat het maatschappelijk werk erop wordt ingericht dat zij zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin in staat zijn om voor in de keten de benodigde hulp te kunnen verlenen in de vorm van budgetcoaching, budgetbegeleiding en budgetbeheer (niet technisch budgetbeheer want dat zit bij Kredietbank Nederland). Verder wordt, ook in aansluiting op de in voorbereiding zijnde notitie jeugd, een plan ontwikkeld voor de doelgroep jongeren (met schulden). Dit is een doelgroep waar we specifieke aandacht aan moeten geven, zeker ook gezien de huidige (corona)situatie. Om te voorkomen dat zij in financiële problemen komen (begint al bij de voorlichting op de basisschool) en als ze financiële problemen/schulden hebben, hoe ze in beeld te krijgen en we ze een passend aanbod kunnen bieden. Tenslotte gaan we in samenhang met de andere leefgebieden en in afstemming met het Sociaal Team Laarbeek in de voorlichtende sfeer een preventief aanbod ontwikkelen. Dit doen we aan de hand van life-events welke (mogelijk) leiden tot een veranderde financiële situatie. We gaan inwoners hier pro-actief over informeren.		Toelichting op de status: Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamercommissie inzake de schuldhulpverlening in Laarbeek is een aantal zaken opgepakt: 1. we hebben een monitor Sociaal Domein, waar het onderdeel schuldhulpverlening ook onderdeel van uitmaakt en er is een dashboard vroegsignalering. 2. Schuldhulpverlening wordt meegenomen in de centrale toegang. 3. In februari 2024 wordt het regionale beleidsplan schuldhulpverlening met een lokale uitwerking voorgelegd ter vaststelling in de raad; 4. Er vinden diverse netwerkbijeenkomsten plaats 5. Voor de doelgroep jongeren en schulden is voor jongeren die 18 jaar worden een checklist ontwikkeld, deze wordt vanaf Q4 2023 jaarlijks verzonden aan alle jongeren die 18 worden.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.05 We ontwikkelen de huiskamerprojecten door.					
Bevorderen integraliteit en eenzaamheidsaanpak	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	10 - 2023	10 - 2023

In het Bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat de gemeente zich inzet voor een eenzaamheidsaanpak en dat integraliteit een belangrijk thema is. In de afgelopen jaren zijn er huiskamers in Mariahout, Lieshout en Beek en Donk geopend. In iedere huiskamer is een activiteitenprogramma met verschillende thema's ten behoeve van ontmoeting, ontspanning, educatie voor de inwoners van Laarbeek.		Toelichting op de status: Onder regie van de externe aanjager wordt geïnvesteerd in de samenwerking tussen de partijen en de activiteiten in de Huiskamers. In de kernen Beek en Donk, Lieshout en Mariahout is de samenwerking tussen de verschillende partners van de Huiskamers verbeterd en het aantal activiteiten in de Huiskamers neemt toe. In oktober wordt gestart met de eerste activiteiten van de LEVgroep in Huiskamer De Dreef in Aarle-Rixtel. De voorbereidingen voor een kleine verbouwing zijn gestart zodat bibliotheek De Lage Beemden per 1 januari 2024 kan starten vanuit de Huiskamer met een mini-servicepunt. Ook hier wordt door de externe aanjager geïnvesteerd in de samenwerking tussen de partijen en de activiteiten in de Huiskamer.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.06 Laarbeek blijft inzetten op een 'dementie-vriendelijke gemeente'.					
Harmonisatie minimaregelingen en bijzondere bijstand In 2022 wordt gestart met de inventarisatie van de minimaregelingen en de bijzondere bijstandsregelingen in de Peelgemeenten om te komen tot een harmonisatie ervan in 2023.	Lopend buiten planning	2023	Samenleving	06 - 2023	11 - 2023
		Toelichting op de status: In november wordt het harmonisatievoorstel inzake twee minimaregelingen met bijbehorende verordeningen ter vaststelling voorgelegd aan de raad. In dit voorstel krijgt u inzicht in de geharmoniseerde minimaregelingen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.07 De mantelzorger wordt ondersteund en ontlast.					
Een plan van aanpak opstellen voor de ondersteuning van mantelzorgers	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023

In het Bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat mantelzorgers actief worden ondersteund, zodat zij hun mantelzorgtaken langer vol kunnen houden. We willen namelijk overbelasting van mantelzorgers voorkomen. Op dit moment is er geen plan voor mantelzorgondersteuning. In 2023 stellen we, samen met de welzijnsorganisatie, hiervoor een plan op.		Toelichting op de status: We zijn gestart met het opstellen van een plan van aanpak mantelzorgondersteuning. We gaan uit van de behoefte van mantelzorgers. Daarnaast onderzoeken we wat de huidige situatie is op het gebied van mantelzorgondersteuning. Zo is er nu een maandelijkse nieuwsbrief en vinden er regelmatig activiteiten plaats waar mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten. Het plan van aanpak richt zich op het uitbreiden van deze activiteiten gekoppeld aan de behoefte die mantelzorgers hebben. Er vinden gesprekken plaats met betrokken stakeholders (bv. welzijnswerk) en inwoners om tot een gedragen plan van aanpak te komen. We verwachten het plan van aanpak volgens planning eind 2023 op te leveren.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.09 We zijn ruimhartig in de opvang van statushouders en vluchtelingen.					
Plan van aanpak statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en crisismigranten Met de stijgende aantallen statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en crisismigranten maken we een aanpak die zich richt, ambitie uitspreekt en waarin het integrale verband wordt gelegd tussen het veiligheids-, sociaal en ruimtelijk domein.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In juni 2023 is onze nieuwe beleidsadviseur gestart, en we hebben sindsdien hard gewerkt aan het aanpakken van de groeiende uitdagingen met betrekking tot statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en crisismigranten in onze gemeente. Onze topprioriteit op dit moment is het realiseren van geschikte huisvesting, aangezien gemeenten vanuit het Rijk een aanzienlijke toename in de huisvesting van statushouders, Oekraïners en mogelijk asielzoekers voor noodopvang hebben toegewezen gekregen. Deze situatie wordt verder gecompliceerd door de recente val van het kabinet, wat heeft geleid tot onduidelijkheid over de specifieke taken van de gemeente in het aanpakken van deze uitdagingen. Ondanks deze onzekerheden, blijven we vastberaden om onze verantwoordelijkheid te nemen en effectieve oplossingen te vinden voor de huisvesting en integratie van nieuwkomers in onze gemeente. We zijn toegewijd aan het voortdurend ontwikkelen en aanpassen van ons plan van aanpak om ervoor te zorgen dat we in staat zijn om op korte en lange termijn te voorzien in de behoeften van statushouders, vluchtelingen en andere migrantengroepen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.13 De energieneutraliteit van gemeentelijke gebouwen wordt aangepakt, hetgeen een forse investering tot gevolg kan hebben. Hierbij wordt niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten en vervangingsinvesteringen gekeken. De gemeente streeft naar een 55% reductie van de CO2-voetafdruk van haar gemeentelijke gebouwen in 2030 (ten opzichte van 1990). Maatregelen worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangingsmomenten.					
Uitvoeringsprogramma verduurzaming gemeentelijke gebouwen Uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen bij het gemeentehuis Beek en Donk en Sportpark De Hut Aarle Rixtel. Een en ander overeenkomstig vastgestelde routekaart.	Alternatieve beleidskeuze	2023	Bedrijfsvoering	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld. De inkoopstrategie (BIZOB) voor de verduurzamingsopgave van het gemeentehuis zal in oktober in het college komen, dan volgt de aanbesteding, de uitkomst hiervan zal volgens de afgesproken procedure met een raadsvoorstel aangeboden worden om de reeds gereserveerde financiële middelen beschikbaar te stellen, start werk naar verwachting Q2 2024. De volgende inkoopstrategie van sportpark De Hut naar verwachting in november met de procedure zoals bij het gemeentehuis omschreven.			
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; Meerjarenonderhoudsplan Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het opnemen van duurzaamheid in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).	Lopend buiten planning	2020	Bedrijfsvoering	05 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld. Het opstellen van een duurzaam MJOP voor de periode 2023-2032 is 1e concept gereed, er vindt afstemming plaats met de financieel adviseurs om tot een sluitend plan te komen voor het college- en raadsvoorstel, dit voorstel zal bij de laatste raadsvergadering van dit jaar (21 december 2023) behandeld worden.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.14 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.					

Nationaal Programma Onderwijs Gemeente Laarbeek heeft van het Rijk middelen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor haar rol in voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs tot en met schooljaar 2024-2025. Na de evaluatie rondom de inzet van de NPO-middelen tot nu toe, besluiten wij over de inzet van de resterende beschikbare NPO-middelen.	Gereed/ afgerond	2023	Samenleving	08 - 2023	08 - 2023
		Toelichting op de status: De besteding van de NPO middelen is opgesplitst in een deel cultuur en een deel jeugdgezondheidszorg. Voor het cultuurdeel heeft een cultuurcoach een plan gemaakt en dit is geborgd binnen de reguliere taken van de welzijnsinstelling. Het andere deel van de middelen is besteed binnen de jeugdgezondheidszorg. Hiervoor heeft u bij het vaststellen van de kadernota besloten dat deze besteding structureel door te zetten ten behoeve van de versterking van de jeugdgezondheidszorg (GGD).				

Opstellen van een Lokale Educatieve Agenda Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over een aantal onderwerpen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van onderwijsachterstanden en het bevorderen van integratie. De Lokaal Educatieve Agenda (LEA) is een instrument dat helpt om dit verplichte overleg inhoud te geven en tot gezamenlijke afspraken te komen. In 2023 stellen we een LEA op.	Lopend buiten planning	2023	Samenleving	10 - 2023	06 - 2024
		Toelichting op de status: Vanwege capaciteitsproblemen heeft het opstellen van een LEA vertraging opgelopen. De planning is hierop aangepast.			

Leerplichtbeleid In 2023 starten we met het actualiseren van het leerplichtbeleid.	Nog niet gestart binnen planning	2023	Samenleving	07 - 2024	07 - 2024
		Toelichting op de status: Het actualiseren van het leerplichtbeleid wordt gestart in het 4e kwartaal van 2023.			

Leerlingenvervoer In 2023 starten we met het actualiseren van de verordening leerlingenvervoer. Dit zal in 2024 worden afgerond.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: We zijn gestart met het actualiseren van de verordening en het onderzoeken welke aanpassingen wenselijk zijn. De eerste ervaringen met de invoering van de opstapplekken zullen hierin meegenomen worden. De nieuwe verordening zal volgens planning in 2024 worden aangeboden ter besluitvorming.			

Uitwerking van een dorpsplan aardgasvrij Dorpsplan aardgasvrij uitwerken voor de dorpskern van Mariahout. Dit doen we in samenspraak met inwoners. Het dorpsplan bestaat uit vier hoofdcomponenten: participatie en communicatie, techniekkeuze en uitvoeringsstrategie, inzicht in kosten en inzicht in meekoppelkansen. Voor een definitieve techniekkeuze en inzicht in de kosten is verdiepend onderzoek noodzakelijk.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Met ondersteuning van het programma SIE2 werken we de komende jaren toe naar een, door bewoners gedragen, dorpsplan voor Mariahout. Een plan dat voorziet in de route en de te zetten stappen op weg naar een aardgasvrije verwarming van de gebouwen in Mariahout.			

Social Return On Investment In 2022 wordt een plan van aanpak met verschillende scenario's uitgewerkt waarna vervolgens het Social Return on investment (SROI)-beleid wordt geïmplementeerd.	Lopend buiten planning	2022	Samenleving	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Momenteel wordt in regionaal verband (arbeidsmarktregio Helmond-de Peel) het definitieve concept-beleidskader en een governance voorstel opgesteld. Dit wordt in oktober 2023 ter vaststelling voorgelegd aan het college. Het streven is om per 1 januari 2024 te starten met SROI.			

Meer inzicht in aantallen en aard van interventies Ontwikkelen van een monitor Sociaal Domein om meer zicht op data te krijgen, waarbij diverse data uit verschillende bronnen aan elkaar gekoppeld worden. Dat moet in de toekomst mogelijkheden geven tot meer datagedreven werken: het nemen van besluiten en het vaststellen van beleid ondersteund door data in combinatie met praktijkervaring, waardoor feiten en betrouwbare voorspellingen een solide basis vormen. Om optimaal te profiteren van de samenwerking in de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten en de efficiëntie die dat oplevert, sluiten we in onze planning aan bij die van de koersagenda 2021-2024. Daarin is de opgave Datagedreven werken opgenomen.	Lopend binnen planning	2021	Samenleving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Er is een verbeterslag gemaakt in de rapportages van de zorgkosten Wmo, Jeugdhulp en BMS. Nieuw daarin is dat de maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA) is uitgebreid met de uitvoeringskosten en kosten voor algemene voorzieningen. In 2022 zijn we gestart met het in beeld brengen van de zorgkosten vertaald naar kosten per huishouden of kosten per jeugdige inwoner. Nu worden uitvoeringskosten en algemene voorzieningen daaraan toegevoegd. Hiermee maken we inzichtelijk welke verschillen er zijn tussen gemeenten, echter er kunnen nog geen harde conclusies uit worden getrokken. Het is van belang de verschillen te duiden en te analyseren.			

Hervormingsagenda jeugd In 2021 heeft het Rijk voor de komende jaren extra middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor Laarbeek gaat het in 2022 om een bedrag van € 1,3 miljoen. Daarbij hebben het rijk en de VNG afgesproken begin 2022 te komen tot een hervormingsagenda jeugd. Deze moet leiden tot verbetering van de toegang tot en kwaliteit van jeugdhulp, betere beheersing van de kosten en borging van de beschikbaarheid van jeugdhulp, versterking van het inzicht in het functioneren van het systeem. De landelijke hervormingsagenda zal een uitwerking moeten krijgen in een lokaal plan. Daarvoor zoeken we zoveel mogelijk de verbinding met andere initiatieven zoals het onderzoek naar de invulling van het sociaal team, Koersagenda 2021-2024 GR Peelgemeenten, nationaal programma onderwijs en het op te stellen geactualiseerde beleidsplan sociaal domein.	Lopend buiten planning	2022	Samenleving	12 - 2023	09 - 2024
		Toelichting op de status: In afwachting van de vaststelling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd hebben we als Peelgemeenten gezamenlijk al activiteiten opgestart: * startbijeenkomst voor afdelingsmanagers, gebiedsmanagers en beleidsadviseurs jeugd * bijeenkomst om samenwerkingsafspraken te maken voor de borging van de samenhang tussen de ontwikkelingen van de Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond actief leven akkoord (GALA) en het Integraal zorgakkoord (IZA) * de GR Peelgemeenten en de inkoopsamenwerking 10 voor de jeugd hebben via deelname aan landelijke overleggen invloed proberen uit te oefenen op de keuzes over de wijze en de schaal van verplichte regionale samenwerking, waarover de Hervormingsagenda Jeugd uitspraken doet. In juni 2023 is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer. In de tweede helft van 2023 verkennen we met de GR Peelgemeenten en de deelnemende gemeenten op welk samenwerkingsniveau we de verschillende acties uit de Hervormingsagenda gaan uitvoeren. Daarbij maken we gebruik van een landelijk implementatieplan, wat in oktober beschikbaar wordt gesteld. Wanneer duidelijk is op welke samenwerkingsniveau acties worden uitgevoerd, kan een lokaal plan gemaakt worden.				

Herinrichting toegang sociaal domein Samen met de LEVgroep gaan we de toegang tot het sociaal domein opnieuw inrichten, zodat er voor onze inwoners één plek is waar ze met hun vragen rondom sociaal domein terecht kunnen. Dit wordt een gezamenlijke toegang van het sociaal team Laarbeek en de LEVgroep.	Lopend binnen planning	2022	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Eind Q4 2023 zal de centrale toegang operationeel zijn. Afgelopen periode zijn de gegevens van de verkennende gesprekken met onze ketenpartners verwerkt. De komende maanden worden deze gegevens verwerkt in een gezamenlijke procesbeschrijving van de gemeente, Levgroep, Senzer en de GR Peelgemeenten .			

Uitvoeren Plan van Aanpak 'normaliseren'	Lopend buiten planning	2022	Samenleving	12 - 2023	06 - 2024

In 2021 is een plan van aanpak normaliseren opgesteld. Dit plan van aanpak gaat uit van verschillende sporen: informatie op orde, communicatie, samenwerken met andere partners in het sociaal domein. Het plan heeft tot doel om bewustwording te genereren over het thema 'normaliseren' en van daaruit een cultuurverandering teweeg te brengen. De uitvoering van dit plan en de verschillende sporen vergt een lange adem, waardoor de uitvoering doorloopt in de komende 2 jaar. In 2022 richten we ons vooral op het creëren van bewustwording, door het gesprek aan te gaan met partners in het sociaal domein en met inwoners.		Toelichting op de status: In 2022 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak Normaliseren. Er is een start gemaakt met het verder concretiseren van de informatie op de website, Storytelling rondom Wmo en Jeugd is gestart en er heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met partners. In 2023 hebben we ons gericht op het betrekken van partners. Daarnaast hebben we aansluiting gezocht bij het programma Normaliseren uit de Koersagenda Samenwerken door Samen Werken. Ook onderzoeken we op dit moment welke interne projecten zich lenen voor een meer normaliserende benadering. Om normaliseren goed in te bedden in het regulier werk is nog iets meer tijd nodig. Daar gaan we in het 1e half jaar 2024 mee aan de slag. De planning is hierop aangepast.

Inzicht in medicijngebruik in het water en de relatie met gezondheid Zorgkosten lopen op door te veel voorgeschreven medicijnen. Rioolzuivering wordt lastiger door de hoeveelheid doorgespoelde medicijnresten. In 2021 onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om medicijnresten in water terug te dringen, bijvoorbeeld door in te zetten op specifiekere uitgifte van medicijnen door apotheken. Ook wordt onderzocht welke relatie gezondheid bevorderende interventies hebben op de medicijnresten in water (a.d.h.v. wijkwatermetingen door het waterschap Aa en Maas).	Lopend binnen planning	2021	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: We hebben onderzocht welke gezondheidsbevorderende interventies mogelijk een effect hebben op de medicijnresten in het water. Een voorbeeld hiervan is Welzijn op recept, wat in samenwerking met de huisartsen opgepakt gaat worden. Deze gezondheidsbevorderende interventies krijgen een plek in het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord en worden opgenomen in de uitvoering van het gezondheidsbeleid. Welzijn op recept zal vanaf 2024 structureel uitgevoerd gaan worden. Samen met het waterschap zijn we op dit moment bezig met een onderzoek naar de watermetingen op kern niveau. Deze informatie geeft weer input voor de effecten van de gezondheidsbevorderende interventies die hierboven worden genoemd.				

Inclusieve samenleving Een interactief doorontwikkeld inclusiebeleid dat is uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda en een actieplan. Gemeentelijk beleid waarin direct wordt uitgegaan van 'de toegang en bruikbaarheid voor iedereen' in plaats van 'toegang en bruikbaarheid voor de gemiddelde gebruiker'. Toegankelijke voorzieningen in de gemeente voor inwoners met een beperking. De voorbereiding is gestart in 2021. Er is onderzocht wat er nodig is om te voldoen aan de plicht tot het hebben van een Lokale Inclusie Agenda. Naast deze Lokale Inclusie Agenda stimuleren we wel al activiteiten die bijdragen aan een meer inclusieve samenleving. In het subsidieprogramma 2021-2023 heeft het onderwerp inclusie nadrukkelijk een plek gekregen.	Gereed/ afgerond	2020	Samenleving	09 - 2023	09 - 2023
		Toelichting op de status: De lokale inclusie agenda heeft een plek gekregen in het beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026. Dit beleidsplan is vastgesteld op 31 augustus 2023. In het beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 is opgenomen dat alle inwoners gelijke kansen krijgen om mee te doen, we willen de kloof tussen arm en rijk verkleinen en verenigingen en organisaties versterken. Dit doen we door het verstrekken van éénmalige subsidies die hier aan bijdragen, bieden van overzicht van toegankelijke voorzieningen en het toegankelijk maken van gebouwen. Bij nieuwe initiatieven wordt inclusie als uitgangspunt genomen voor de beoordeling.				

5.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	0	0	0	0
Bestaand beleid	248	-11	-13	-13
Gemeentefonds	1.904	0	0	0
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige technische mutaties	-2	-2	-2	-2
Mutaties over de programma's	-999	0	0	0

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid		**0**	**0**	**0**	**0**
Bestuursopdracht Zwemmen in Laarbeek		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-49	0	0	0
	Baten	49	0	0	0

Het college verstrekt de bestuursopdracht Zwemmen in Laarbeek, waarbij vooruitlopend op het besluit van de gemeenteraad om budget beschikbaar te stellen, al opdracht wordt gegeven voor de inzet van een projectleider en een adviesbureau gespecialiseerd in zwembadscenario's. Het voorgenomen besluit is om dit te bekostigen vanuit de reserve sociaal domein. Deze heeft per 31 december 2022 een hoogte van € 1.285.430.
Vervolgens wordt de bekostiging vanuit de reserve sociaal domein verwerkt in de 2e tussenrapportage 2023, waarvoor besluitvorming door de gemeenteraad plaatsvindt.

Bestaand beleid		248	-11	-13	-13
Aanvraag voorschot bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne 2023		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-2.433	0	0	0
	Baten	2.433	0	0	0

Gemeenten ontvangen een normbedrag per dag per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek van € 83 en daarnaast ter dekking van de uitvoeringskosten een normbedrag van € 210 per geregistreerde persoon in de particuliere opvang per maand waarin aan deze persoon een verstrekking is gedaan.
Bij de aanvraag van het voorschot van deze specifieke uitkering 2023 is uitgegaan van de taakstelling van 103 te realiseren opvangplekken. De uiteindelijke afrekening wordt verantwoord in de Sisa-verantwoording over 2023.

Actualisering prognose zorgkosten 2023 Sociaal Domein		**-334**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-334	0	0	0

In september 2023 is door het college van B&W via de Q2-rapportage een geactualiseerde prognose zorgkosten 2023-2024 Sociaal Domein ontvangen van de GR Peelgemeenten.
In deze tussenrapportage vindt de bijstelling plaats naar de geactualiseerde prognose 2023 voor de zorgkosten Sociaal Domein (Wmo, Jeugd en Bijzondere bijstand, Minimabeleid & Schuldhulpverlening).
De bijstelling 2023 resulteert per saldo in een nadeel van € 334.000. Hierbij is het uitgangspunt dat de kosten voor de toekenning en uitvoering van de energietoeslag budgettair-neutraal zal gaan verlopen.

Bekostiging voogdij 18+ is onderdeel zorgkosten Jeugdhulp		**31**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	31	0	0	0

Vanuit het Rijk hebben we voor 2023 € 31.000 ontvangen voor bekostiging van voogdij aan jongeren ouder dan 18 jaar. Deze kosten worden ons niet apart in rekening gebracht, maar maken onderdeel uit van de zorgkosten jeugdhulp. Dit budget kan daarom vrijvallen en ingezet worden voor de bekostiging van de zorgkosten jeugdhulp.

GGD aantallen 0-4 jarigen		**-16**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-16	0	0	0

Het aantal kinderen 0-4 jaar in Laarbeek ligt hoger dan het aantal kinderen waar in de begroting rekening mee is gehouden. De hogere kosten kunnen deels worden gedekt vanuit de van het Rijk ontvangen middelen voor Rijksvaccinaties.

Lagere kosten pilot bemesting		**20**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	20	0	0	0

Als gevolg van een gunstige aanbesteding vallen de kosten lager uit dan vooraf werd voorzien.

Nieuwe overeenkomst voor cofinanciering inzet buurtsportcoaches		**-9**	**-11**	**-13**	**-13**
	Baten	-9	-11	-13	-13

In 2017 heeft de gemeente Laarbeek de intentieovereenkomst Brede impuls combinatie functionarissen (BRC-regeling) getekend. Hieruit voortvloeiend is er met onderwijs, kinderopvang en enkele zorgaanbieders een overeenkomst aangegaan. Deze overeenkomst is na dat jaar niet verlengd en het uurtarief is niet jaarlijks geïndexeerd. Om de inzet van buurtsportcoaches voor onderwijs, kinderopvang en zorgpartners voort te zetten is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Hierdoor worden de begrote baten verlaagd wegens wegvallen externe sponsoren en vermindering onderwijs.

Ontvangst afrekening middelen Beschermd Wonen 2022		**536**	**0**	**0**	**0**
	Baten	536	0	0	0

Volgens afspraak in het bestuurlijk overleg Beschermd Wonen, worden de restant-middelen 2022 retour betaald aan de deelnemende Peelgemeenten. Voor Laarbeek betekent dit een eenmalige ontvangst van € 535.802.

Stimuleren van preventie en vitaliteit inwoners via sport en bewegen		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

We willen in Laarbeek goede, toegankelijke en betaalbare zorg. Dat vinden we belangrijk. Voor onszelf, voor onze naasten en voor de samenleving als geheel. De zorg staat echter onder druk. Als we niets doen, dreigt de zorg vast te lopen. Dat betekent dat we nog meer moeten investeren in gezond leven en preventie. In Laarbeek zijn we al op de goede weg. De buurtsportcoaches hebben daarin hun meerwaarde al aangetoond. We moeten nog meer investeren in buurtsportcoaches, om zo bij te dragen aan de stip op de horizon: een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis (Gezond en Actief Leven Akkoord). Het Rijk heeft het succes van buurtsportcoaches erkent en stelt voor de inzet van deze coaches met de specifieke uitkering GALA extra middelen beschikbaar: € 20.000 t/m 2026. Daarbij wordt wel de eis gesteld dat de

gemeente hiervoor cofinanciering beschikbaar stelt van € 30.000.
In aanvulling hierop hebben we deze middelen structureel nodig, vandaar de aanvulling voor de jaren 2027 en verder.

Verlengen inzet jeugdgezondheidszorg vanuit specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor het wegwerken van corona-achterstanden had de GGD de opdracht om in de periode januari 2022 tot en met juni 2023 extra formatie jeugdgezondheidszorg in te zetten. Nu wordt voorgesteld deze inzet te verlengen tot en met juli 2025. Hiervoor wordt € 100.000 beschikbaar gesteld vanuit de specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs.

Verlening aanvraag Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden (MEOZ)		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-254	0	0	0
	Baten	254	0	0	0

De specifieke uitkering is een gedeeltelijke vergoeding van de meerkosten voor energie die een openbaar zwembad had in 2022 en de meerkosten die het zal hebben over het jaar 2023. Deze kosten zijn het gevolg van de algehele prijsstijgingen in de energiemarkt. Het ministerie van VWS heeft € 253.760,66 toegekend aan Zwemrecreatie Drie Essen. Dit bedrag wordt via de gemeente uitbetaald aan het zwembad.

Vrijval budget datagedreven werken		**10**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	10	0	0	0

Dit budget is bestemd voor datagedreven werken binnen het sociaal domein. Inmiddels is de keuze gemaakt aan te haken bij het project datagedreven werken vanuit het Koersdocument 'Samenwerken door Samen Werken' van de Peelgemeenten. Lokaal budget is daarom niet meer nodig.

Vrijval budget Kansrijke Start		**11**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	11	0	0	0

Vanuit eerdere jaren in met de budgetoverheveling 2022 € 11.000 overgeheveld naar 2023 ten behoeve van Kansrijke Start. In 2023 werd duidelijk dat we met de Brede Spuk GALA budget ontvangen voor Kansrijke Start. In 2023 is het bedrag wat we vanuit de Brede Spuk ontvangen voldoende en kan er € 11.000 afgeraamd worden.

Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden
Wethouder Briels

6.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

6.01	We zijn terughoudend met het verhogen van de lasten voor onze inwoners.
6.02	We blijven investeren in het behoud van ons hoge voorzieningenniveau, met een realistische blik op mogelijkheden, onmogelijkheden en goed uit te leggen overwegingen. Onroerend Zaak Belasting is niet bij voorbaat sluitpost van de begroting. Er dient een balans te zijn tussen opbrengsten, kosten en het voorzieningenniveau in onze kernen.
6.03	De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.
6.04	We sturen actief op het grondbedrijf vanuit een brede totaalblik (niet per project), met een goede balans tussen beleidsdoelstellingen en financiële positie.
6.05	We zetten in op verantwoord actief grondbeleid.
6.06	We streven naar meer kostendekkende heffingen en retributies.
6.07	De invoering van verblijfsbelasting wordt versneld ingevoerd per 2024.
6.08	We zoeken naar mogelijkheden om een herstructureringsfonds of een vereveningsfonds in het leven te roepen voor het realiseren van sociale woningbouw.
6.09	Er wordt gekeken naar de financiële en praktische mogelijkheden om rioolheffing te baseren op werkelijk waterverbruik.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 2e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
6.03 De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.					
Doorontwikkeling ICT - informatiebeveiliging en privacy In 2023 behalen we de gestelde doelen uit het verlengde uitvoeringsplan. Daarnaast bepalen we de ambitie voor de toekomst en vertalen we deze in de Kadernota 2024 in concrete plannen.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het beleidsplan en uitvoeringsplan informatiebeveiliging en privacy is verlengd voor 2023. Op basis van de BIO normen (wettelijk kader informatiebeveiliging en privacy) wordt is de Kadernota 2024 een voorstel uitgewerkt ten aanzien van de structurele en incidentele benodigde middelen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
6.07 De invoering van verblijfsbelasting wordt versneld ingevoerd per 2024.					
Onderzoek invoering verblijfsbelasting Na een nieuw arbeidsmigrantenbeleid en de uitfasering van corona-effecten op de ondernemers, wordt in 2024 aan de raad een voorstel voorgelegd over de mogelijke invoering van verblijfsbelasting (toeristenbelasting) per 1 januari 2025. Als basis hiervoor zal een onderzoek worden uitgevoerd waarin de te verwachten opbrengsten worden afgewogen tegen de mogelijke (beheersmatige) gevolgen en de impact op ondernemers en belastingplichtigen (toeristen en arbeidsmigranten).	Lopend binnen planning	2022	Bedrijfsvoering	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: In de begroting 2023 is voorgesteld om met externe ondersteuning inzichtelijk te maken wat de consequenties en vereisten zijn bij versnelde invoering. Daarna volgt verdere besluitvorming en uitwerking.			

6.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-65	0	0	0
Bestaand beleid	11	0	0	0
Gemeentefonds	-1.169	0	0	0
Kapitaallasten	252	0	0	0
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	1.004	-2	-2	-2

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid		**-65**	**0**	**0**	**0**
Deelname vacatureplatform Peelgemeenten en onboarding- en talentproject		**-65**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-65	0	0	0

De arbeidsmarkt is de afgelopen jaren mede door vergrijzing en economische groei steeds krapper geworden. De verwachting is dat dit de komende jaren niet zal verbeteren. Eerder dat het nog lastiger zal worden om nieuwe mensen aan te trekken en te behouden. Aanvullend op onze huidige inspanningen in werving en selectie doen we dit jaar (2023) mee aan een pilot om te komen tot een regionaal vacatureplatform en een zogenoemd "onboarding-" en talentprogramma. De intentie is om met deze samenwerking vanaf 2024 verder te gaan.

Bestaand beleid	**11**	**0**	**0**	**0**
Bijstelling bijdrage gemeenschappelijk regeling BSOB	**-48**	**0**	**0**	**0**

	Lasten	-50	0	0	0
	Baten	2	0	0	0

Een incidentele bijstelling vindt plaats op basis van de (concept) 2e bestuursrapportage 2023 van BSOB. De deelnemersbijdrage 2023 neemt toe tot een bedrag van € 515.000, mede als gevolg van een forse toename van de WOZ bezwaren. Daardoor nemen de proceskostenvergoedingen en de inhuurkosten binnen BSOB toe. Dit heeft een hogere deelnemersbijdrage van Laarbeek tot gevolg. Ook de invorderingsopbrengsten worden bijgesteld. Per saldo gaat het om een budgettair nadeel van € 48.000.

Extra kosten vervanging sanitaire voorzieningen		**-5**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-5	0	0	0

De sanitaire voorzieningen, zoals zeepdispenser, handdoekenautomaat, luchtverfrissers etc. zijn vanwege slijtage recent vervangen, hier was geen rekening meegehouden in het begin van het jaar.

Vrijval budgetten onvoorzien, vervangingsinvesteringen en nieuw beleid		**64**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	64	0	0	0

Bij de begroting 2023 zijn stelposten opgenomen voor onvoorziene uitgaven (zowel een deel van college als van raad), budgetten voor vervangingsinvesteringen en een budget nieuw beleid opgenomen. Bij de analyse voor de 2e tussenrapportage 2023 is gebleken dat delen van deze budgetten nog niet zijn ingezet en waarschijnlijk niet meer zullen worden ingezet. Daarom wordt als gevolg hiervan voorgesteld om een incidenteel een bedrag te laten vrijvallen van bijna € 64.000.

Bijlage

	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentefonds	1.756	-1.038	718
Kapitaallasten	222	44	266
Mutaties over de programma's	-1.009	1.006	-3

	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentefonds	1.756	-1.038	718
Verwerking meicirculaire 2023 gemeentefonds *De verwerking van de meicirculaire 2023 gemeentefonds laat diverse bijstellingen zien over de jaren 2023 en verder.* *In deze rapportage vindt nu de verwerking plaats van alleen de mutaties binnen de jaarschijf 2023; de mutaties 2024 en verder zijn namelijk al verwerkt in de Kadernota 2024.* *Rekening is gehouden met diverse budgetbijstellingen op verschillende onderdelen binnen de begroting welke leiden tot mutaties in de programma's 1, 5 en 6.*	**1.776**	**-1.427**	**349**
Specificatie per programma:			
Burger en bestuur	-5	0	-5
Financiën en bedrijfsvoering	-131	-1.427	-1.558
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	1.912	0	1.912
Verwerking septembercirculaire 2023 gemeentefonds *De septembercirculaire 2023 gemeentefonds resulteert als gevolg van een herberekening tot een aanvullende uitkering 2023 van € 389.000. Hiervan wordt een deel ter grootte van € 20.000 als volgt bestemd:* *- € 5.000 budget Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)* *- € 7.000 budget Veigig wonen (Impulsgelden Weerbaar Bestuur t/m 2026)* *- € 8.000 budget participatiemiddelen - onderdeel WSW* *Per saldo leiden de diverse bijstellingen tot een budgettair voordeel in 2023 van € 369.000, verdeeld over de programma's 1, 3, 5 en 6.*	**-20**	**389**	**369**
Specificatie per programma:			
Burger en bestuur	-7	0	-7

Financiën en bedrijfsvoering	0	389	389
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-8	0	-8
Woon- en leefklimaat	-5	0	-5

	Lasten	Baten	Saldo
Kapitaallasten	222	44	266

Actualisering kapitaallasten 2023 **222** **44** **266**

Periodiek worden alle budgetten herrekend, zo ook de kapitaallasten en rentekosten/rentebaten. Op basis van de meest recente informatie is een doorrekening gemaakt voor de rest van 2023. Dit levert per saldo een voordeel op van € 419.000.
Dit voordeel is voornamelijk ontstaan door:
Lagere afschrijvingslasten vaste activa ad € 238.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door (uitgestelde) investeringen in riool en gemalen, automatisering en openbare verlichting.
Hogere rentebaten/lagere rentelast van € 160.000 op vaste (opgenomen) geldleningen en de rekeningcourantverhouding met "De Hoge Regt", het zonnepanelenproject via De Groene Zone en Schatkistbankieren.
Deze mutatie raakt alle programma's.

Specificatie per programma:

Burger en bestuur	128	-128	0
Economie en werkgelegenheid	-26	20	-6
Financiën en bedrijfsvoering	68	183	252
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	0	0	0
Woon- en leefklimaat	52	-31	21

	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties over de programma's	-1.009	1.006	-3

Aankoop woning t.b.v. huisvesting van statushouders **-3** **0** **-3**

Op 15 juni 2023 heeft de gemeenteraad besloten om geen bedenkingen te hebben bij de éénmalige aankoop van een woning voor de huisvesting van statushouders. Ook heeft de gemeenteraad exploitatiebudgetten en een investeringsbudget (met bandbreedte) beschikbaar gesteld voor deze aankoop. Inmiddels is er een geschikte woning gevonden en aangekocht.

Specificatie per programma:

Economie en werkgelegenheid	-3	0	-3
Financiën en bedrijfsvoering	0	0	0

Gebruikerskosten software Shintõ Labs	**0**	**0**	**0**
Vanaf 2023 gebruikt de Metropoolregio Eindhoven het programma Shiñto Labs om de woningvoorraad en woningbouw te monitoren. Daarmee kan er onder andere scherper gestuurd worden op de nieuwbouwontwikkelingen. Het gebruik van dit programma vraagt een jaarlijkse, structurele bijdrage. De dienstverlening van Shiñto Labs wordt betaald door de provincie. Als dekking voor 2023 geldt het budget "overige volkshuisvesting". Voor de structurele gebruikerskosten vanaf 2024 is extra structureel budget verwerkt in de Kadernota 2024.			
Specificatie per programma:			
Woon- en leefklimaat	2	0	2
Financiën en bedrijfsvoering	-2	0	-2
Herinrichtingskosten huiskamer De Dreef en bibliotheek frictiekosten	**0**	**0**	**0**
Voor de herinrichting van de Huiskamer in De Dreef dienen de biljarts verplaatst te worden. Hiermee is geen rekening gehouden bij de eerste inschatting van de kosten voor de herinrichting van de Huiskamer. Ook is hiervoor vanuit het Meerjarenonderhoudsplan geen bedrag voor beschikbaar. *Tevens is voor het omvormen van de bibliotheek in Aarle-Rixtel naar het mini-servicepunt in de huiskamer in Aarle-Rixtel is een bedrag van € 7.000 (incidenteel) aan frictiekosten benodigd.* *De totale kosten van € 20.000 kunnen voor € 9.635 gedekt worden vanuit het restant budget pilot inzet ervaringsdeskundige.*			
Specificatie per programma:			
Woon- en leefklimaat	-7	0	-7
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	7	0	7
Resterende middelen Energietoeslag 2023	**-1.006**	**1.006**	**0**
Door het rijk zijn de resterende middelen voor de energietoeslag 2023 nog niet verwerkt in de septembercirculaire 2023 gemeentefonds omdat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de 1e en 2e Kamer. *Inmiddels is wel inzicht ontstaan in de financiële effecten van de nieuwe verdeelsystematiek Energietoeslag 2023. Voor Laarbeek betekent dit een nog te ontvangen budget Energietoeslag 2023 van € 890.693 + een aanvullende compensatie van € 114.947 als gevolg van verdeelherstelactie 2022 (=tegemoetkoming tekort in de uitvoering van de regeling 2022). Vanwege de omvang van het budget, de grote mate zekerheid van de afwikkeling van deze regeling en de budgettair-neutrale verwerking geeft dit de doorslag om onder voorbehoud van toekenning van de definitieve bedragen hier in de verwerking toch al op te anticiperen. De definitieve toekenning hiervan zal naar verwachting plaatsvinden middels een aparte decentralisatieuitkering via de decembercirculaire 2023 gemeentefonds.*			
Specificatie per programma:			
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-1.006	0	-1.006
Financiën en bedrijfsvoering	0	1.006	1.006

Verhoging krediet werkzaamheden Patervogelstraat, Hubertusweg	**0**	**0**	**0**
Met de raadinformatiebrief van 04 april 2023 is de raad geïnformeerd over de verhoging van het krediet Combi weg/riool Vogelstr/Kerkstr/Hubertusweg. Dit reden is dat, vanwege onverwachte kabels en leidingen, er op een andere plek een hemelwatervoorziening aangelegd moest worden. Tevens is de raad geïnformeerd dat we de formalisering van deze verhoging in deze tussenrapportage zouden verwerken. De totale verhoging bedraagt € 325.000 en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten zullen gedekt worden door voorziening onderhoud riool, zodat deze het voor de begroting budgetneutraal is.			
Specificatie per programma:			
Burger en bestuur	0	0	0
Financiën en bedrijfsvoering	0	0	0